

СПРАВКА

за отразяване на получените предложения при обществените консултации на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за банковата несъстоятелност

Участник в обществената консултация	Предложение / Мнение	Приема/не приема предложението / мнението	Мотиви
Адв. Христо Моллов	<p>Адв. Христо Моллов предлага в законопроекта за изменение и допълнение на Закона за банковата несъстоятелност да бъде включена разпоредба, с която да се постави правна рамка на случаите след промяна на титуляра на вземания при разваляне на договор за прехвърляне на вземания по реда на Закона за задълженията и договорите.</p> <p>Предложената промяна има за цел да възпрепятства недобросъвестните действия на лица, които са изгубили качеството си на кредитори в производството по несъстоятелност, но продължават да фигурират в одобрения списък на кредиторите, независимо от това, че вече са „фиктивни“ кредитори и не разполагат нито с права, нито със задължения. Според адв. Моллов това е предпоставка и създава възможност за реализиране на института на неоснователното обогатяване на „фиктивните“ кредитори и обединяване</p>	Не приема	<p>Предложените промени не се приемат поради следните причини:</p> <p>Законът е абстрактно правило за поведение, което следва да обхваща възможно най-широк набор от житейски хипотези. Производството по банковата несъстоятелност се характеризира с принципите на справедливо удовлетворяване на кредиторите в кратки срокове (чл. 2, ал. 1 от ЗБН), като за тази цел са уредени преклuzивните срокове за предявяване на вземанията (двумесечен, съгласно чл. 63 ЗБН, респективно – единогодишен за предявяване на установителен иск, съгласно чл. 65, ал. 1 от ЗБН). Предложената промяна визира единствено частен случай на промяна на титуляр на вземане (в резултат на разваляне на договор за прехвърляне на вземането), което вече е прието в производството по несъстоятелност. Отношенията, които възникват между</p>

<p>реалните кредитори относно вземания с произход банката.</p> <p>Предлага се въвеждането на ново основание за промяна на списъка по чл. 67, ал. 2 от ЗБН при промяна на титуляра на вземане, което е вписано в списъка на приетите вземания по реда на чл. 64, ал. 2 от ЗБН, в резултат на разваляне на договор за прехвърляне на вземания. Според адв. Моллов действащият ЗБН не отразява спецификата, когато е налице промяна на титуляра на вземанията в резултат на разваляне на договор за прехвърляне на вземания, което създава непреодолима пречка за получаване на вземането от действителния му титуляр и води до неоснователно обогатяване на титуляра на вземанията, включен в списъка по чл. 64, ал. 2 от ЗБН. По-конкретно адв. Моллов предлага нов параграф със следното съдържание:</p> <p><i>„В чл. 71 се правят следните изменения и допълнения:</i></p> <p><i>1. Създава се нова ал. 3:</i></p> <p><i>„(3) Списъкът по чл. 67, ал. 2 се променя от синдика и в случаите, когато е променен титулярът на вземане, вписан в списъка на приетите вземания по реда на чл. 64, ал. 2 чрез разваляне на договор за прехвърляне на вземания. Промяната се извършива по искане на кредитора.</i></p>		<p>страните по договор за прехвърляне на вземане във връзка с разваляне на същия следва да се уредят по реда на чл. 88 от ЗЗД, или по реда на неоснователното обогатяване (чл. 55 и сл. от ЗЗД).</p> <p>С оглед на обстоятелството, че договорите за прехвърляне на вземания се развалят с едностранно волеизявление, ако предложените промени бъдат приети, това би създало предпоставки за грешно/неоснователно плащане, което се възлага като преценка на синдика на несъстоятелната банка. Синдикът обаче няма правомощията да преценява дали един договор е валидно развален, нито да приеме последиците от това разваляне.</p> <p>В допълнение, на предложените промени е приدادено обратно действие. Видно е, че тези промени касаят производството на „Корпоративна търговска банка“ АД, в несъстоятелност, т.е. обхващат една твърде тясна и съществуваща към момента хипотеза.</p>
--	--	--

	<p>2. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и в нея накрая се добавя „или деня на подаване на искането по ал. 3“.</p> <p>3. Досегашната ал. 4 става ал. 5.</p> <p><i>Преходна разпоредба</i></p> <p>§ 2. Титулярите на вземания по развалени договори за прехвърляне на вземания до влизането в сила на този закон, могат да представят на синдика искане за вписване на промяна по чл. 71, ал. 3 в едногодишен срок от влизането в сила на този закон.“</p> <p>Адв. Молов представя и предварителна оценка на въздействието от предложената промяна.</p>		
Георги Христов (бивш изпълнителен директор в КТБ АД, един от жалбоподателите по делото КТБ срещу България)	Според г-н Георги Христов предложеният законопроект за изменение и допълнение на ЗБН не решава основния проблем на санкциите и решенията на ЕСПЧ, както по казуса МБТР, така също и по казуса КТБ. Проблемът се корени основно в предхождащото административно производство по обжалване на заинтересовани страни на решението на Управителния съвет на БНБ за отнемане на банковия лиценз, което е негово правомощие по Закона за кредитните институции (ЗКИ), а предлаганото от МФ по отношение на ЗБН само частично решава някои въпроси.	Не приема	<p>За целите на анализа и изготвянето на предложение за конкретни мерки Работната група, създадена със заповед на министъра на финансите ЗМФ-1137 от 30.11.2021 г., проучи и разгледа:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Решение на ЕСПЧ от 2 юни 2016 г. по делото „Международна банка за търговия и развитие АД и други срещу България“ (жалба № 7031/2005); 2. Решение на Комитета на министрите относно изпълнението на решението по делото МБТР, в което са очертани проблемните области; 3. Закон за кредитните институции (ЗКИ) и Закон за банковата несъстоятелност (ЗБН) (с оглед

<p>Г-н Георги Христов споделя мнение, че работната група не е работила по въпроса за „анализ на правната рамка и практика по прилагането ѝ във връзка с представителството на банка в производство по обжалване на индивидуални административни актове на Българската народна банка (БНБ), и в частност - на акта на БНБ за отнемане на лиценза, и преструктуриране на банка“. Според него по този въпрос няма предложение на МФ, което е проблем особено в светлината на правната рамка на преструктуриране и оздравяване на една банка, по сега действащата уредба. Предложението на МФ е всъщност приложимо само за момента на вече влязъл в сила административен акт на БНБ (за отнемане на банковия лиценз) и при образувано дело в търговско отделение на окръжния съд по седалище на банката - за несъстоятелност.</p>	<p>настъпилите промени след решението на ЕСПЧ);</p> <p>4. Предложения за допълнение на ЗКИ, представени на експертно ниво в работната група, образувана със заповед ЗМФ-1163 на министъра на финансите от 10 декември 2018 г.;</p> <p>5. Правна уредба, съдебна практика и правни анализи относно:</p> <ul style="list-style-type: none"> а. т.нр. „съвместни процедури“ (composite procedures) за вземане на решения / издаване на индивидуални административни актове в рамките на банковия съюз на Европейския съюз и по-конкретно - в условията на тясно сътрудничество между ЕЦБ и националния компетентен орган, и б. компетентния съд за обжалване на актовете, издадени в рамките на съвместни процедури, в изпълнение на правомощията на ЕЦБ по чл. 4, параграф 1, б. а от Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета от 15 октомври 2013 година за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции (Регламент (ЕС) № 1024/2013); <p>7. Отговори на държавите членки по поставените въпроси относно кръга на активно легитимирани лица.</p>
---	--

			<p>РГ достигна до следните заключения относно решението за отнемане на лиценза за банкова дейност и правото на защита срещу него в рамките на банковия съюз:</p> <ul style="list-style-type: none"> - решението за отнемане на лиценз за банкова дейност в Единния надзорен механизъм (ЕНМ) се взима в рамките на т.нар. съвместна процедура с участието на ЕЦБ и НКО (БНБ за България) при гарантиране на правото на изслушване на засегнатото лице; - съгласно Регламент (ЕС) № 1024/2013 г. решението за отнемане на лиценза е изключителна компетентност на ЕЦБ, независимо дали съответната кредитна институция е значима или по-малко значима; - по отношение на кредитните институции в участващите в банковия съюз държави членки извън еврозоната ЕЦБ осъществява правомощието си за отнемане на лиценз за банкова дейност като отправя искане до НКО, с което националният орган е длъжен да се съобрази, като издаде съответният административен акт в пълно съответствие с искането на ЕЦБ (т.е. без право на преценка); - в рамките на ЕНМ Съдът на ЕС би бил компетентен да разгледа жалба срещу
--	--	--	--

			<p>решението за отнемане на лиценз за банкова дейност;</p> <ul style="list-style-type: none"> - доколкото кръгът на лицата, които са активно легитимиирани да обжалват решението за отнемане на лиценза, не е изрично определен в правото на ЕС, преценката е на Съда на ЕС при зачитане на правото на ефективни правни средства за защита и правото на справедлив съдебен процес, установено в член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи и практиката на ЕСПЧ; - в практиката си Съдът на ЕС приема, в съответствие с практиката на ЕСПЧ, че акционерите и ръководните органи на кредитната институция, назначени от акционерите, са активно легитимиирани да обжалват решението за отнемане на лиценза за банкова дейност, независимо че към датата на обжалване техните функции могат да се изпълняват от други лица (назначени от НКО или националния съд). <p>В резултат на извършения анализ и с оглед настъпилите промени в правната рамка, свързани с участието на България в банковия съюз на ЕС, РГ заключи, че за изпълнение на решението на ЕСПЧ от 2 юни 2016 г. по делото „Международна</p>
--	--	--	--

			банка за търговия и развитие АД и други срещу България“ (жалба № 7031/2005) не е необходимо и целесъобразно да се предлага изменение на ЗКИ, с което изрично да се предвиди правото на акционерите / избраните от акционерите ръководни органи на кредитна институция да обжалват решението на БНБ за отнемане на лиценза за банкова дейност. В рамките на банковия съюз на ЕС правото на обжалване се реализира пред Съда на ЕС, който в практиката си гарантира правото на защита и на справедлив съдебен процес, като се съобразява с решението на ЕСПЧ.
Георги Христов (бивш изпълнителен директор в КТБ АД, един от жалбоподателите по делото КТБ срещу България)	Според г-н Георги Христов представителството на банка от квесторите е уредено в чл. 11, ал. 3 от ЗБН, а предлаганото изменение е в алинея 4 на същия член, като се добавят лицата, представлявали банката към даден момент преди назначаването на квесторите от БНБ. Въвежда се фигурата на въстъпващи в производството лица, която не решава процесуалните въпроси дали "оригиналните" представляващи една такава банка (квесторите) може да имат различна позиция от тези други и нови (според предложението) въстъпващи в процеса лица. Предложението мълчи и при реални такива противоречия - кое се приема за меродавно за интереса на защитаваната банка, като юридическо лице.	Приема по принцип	На 30.08.2022 г. ЕСПЧ постанови решението по делото „Корпоративна търговска банка АД срещу България“ (№ 46564/15 и № 68140/16), по което наред с нарушение на чл. 1, Протокол № 1 към Конвенцията беше установено и нарушение на чл. 6 § 1 от Конвенцията, тъй като интересите на КТБ не са били надлежно представлявани в производството за откриване на производство по несъстоятелност. Идентично нарушение е установено и по делото „Международна банка за търговия и развитие АД и други срещу България“ (№7031/2005, окончателно решение от 17/10/2016 г.). По-специално, ЕСПЧ вече е установявал нарушение на чл. 6 § 1 от

			<p>Конвенцията, тъй като в рамките на процедурата по откриване на производство по несъстоятелност банката-жалбоподател е била представлявана от квестори, определени от БНБ.</p> <p>ЕСПЧ се произнася съгласно чл. 46 §§ 1 и 2 от Конвенцията, предписвайки конкретни общи мерки, които да бъдат взети на национално ниво. В тази връзка след анализ на приложимото законодателство, ЕСПЧ изрично изтъква, че нарушението на чл. 6 § 1 от Конвенцията, свързано с начина на представителство на КТБ в процедурата за откриване на производство по несъстоятелност произтича пряко от разпоредбите на чл. 11, ал. 3 ЗБН (обн. ДВ бр. 92/2002 г.) и чл. 16, ал. 1, <i>in fine</i> от ЗБН (§ 209 от решението).</p> <p>Предложението е отразено в проекта на ЗИД на ЗБН:</p> <p><i>§ 1 от Законопроекта за изменение и допълнение на ЗБН е изменен както следва:</i></p> <p><i>§ 1. В чл. 11 се правят следните изменения:</i></p> <p><i>1. В ал. 3 думите „назначените от Централната банка квестори или от</i></p>
--	--	--	---

			<p><i>назначените по реда на чл. 12, ал. 1, т. 2 временни синдици“ се заменят с „лицата, които са представлявали банката към датата на решението на Централната банка за отнемане на лиценза и за извършване на банкова дейност, а в случай на назначени от Централната банка квестори по чл. 103, ал. 2, т. 24 от Закона за кредитните институции – от лицата, които са представлявали банката преди назначаването на квестори“.</i></p> <p>.....</p> <p><i>§ 2. В чл. 12а, ал. 2, т. 1 след думата „лицензия“ се добавя „с изключение на случаите по чл. 11, ал. 3“.</i></p>
Георги Христов (бивш изпълнителен директор в КТБ АД, един от жалбоподателите по делото КТБ срещу България)	В мотивите на МФ е изложено на първа страница долу, че за акционерите с над 5 на сто не била предвидена в чл. 13, ал. 1 ЗБН възможност да обжалват решението за откриване на производството, за обявяване на неплатежоспособността, за определяне на началната дата на неплатежоспособност, за обявяване в несъстоятелност, за прекратяване на правомощията на органите за управление. Същевременно, на втора страница от мотивите във втори абзац се обосновава и защитава подхода, като се "предвиди нормативна възможност за акционерите и лицата, които са представлявали банката, да встъпят в	Не приема	<p>С промяната на чл. 16, ал. 1 от законопроекта за изменение и допълнение на ЗБН е предвидено право на жалба на всички страни по делото, на акционерите и лицата, които са управлявали и представлявали банката преди отнемането на лиценза / назначаването на квестори. Съгласно чл. 13, ал. 1 от действащия ЗБН съдът с решението си:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. обявява неплатежоспособността на банката и определя началната и дата; 2. открива производство по несъстоятелност за банката;

	<p>производството по разглеждане на искането на БНБ и да обжалват решението на съда за откриване на производството по несъстоятелност".</p> <p>Несъгласието и въпросът на г-н Георги Христов е защо се предвижда бившите акционери и администраторите, представлявали банката до назначаването на квестори, да обжалват само решението за откриване на производството, но същите не могат да обжалват решенията в частта за обявяване на неплатежоспособността, за определяне на началната дата на неплатежоспособност, за обявяване в несъстоятелност, за прекратяване на правомощията на органите й за управление?!</p> <p>Напомням, че обосновката и мотивите на МФ разделят и разграничават всяко едно от тези произнасяния на съда като съществено и важно за интересите на акционерите с над 5 на сто от капитала, както и за бившите администратори.</p> <p>В частичната предварителна оценка на въздействието е посочено на стр. 2, в края на т.1.3., че се констатират именно тези непълноти в законодателството, а те според мен не се решават с направеното предложение.</p> <p>Дори и там (в предложението на МФ по ЗБН) обаче не е уреден въпроса с призоваването и задължителното участие на тези встъпващи страни, или поне - как надлежно са поканени</p>	<p>3. обявява банката в несъстоятелност и прекратява дейността на предприятието и;</p> <p>4. прекратява правомощията на органите на банката;</p> <p>5. постановява обща възбрана и запор върху имуществото на банката;</p> <p>6. лишава банката от правото да управлява и да се разпорежда с имуществото, включено в масата на несъстоятелността;</p> <p>7. постановява започване на осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността, и разпределение на осребреното имущество.</p> <p>Видно от посочените разпоредби, правото на жалба се отнася до всички елементи на съдебното решение за откриване на производството по несъстоятелност.</p>
	Приема по принцип	Коментарът е отразен в законопроекта за изменение и допълнение на ЗБН, като е предвидено физическите лица, които са представлявали банката към датата на

	<p>и удостоверено по надлежен начин същите са се отказали от участие в процеса. Иначе пак по процесуални причини България може да бъде осъдена за в бъдеще. Това е особено приложимо при акционери с над 5 на сто от капитала, които са регистрирани в други, и включително офоршорни, юрисдикции.</p>		<p>решението на Централната банка за отнемане на лиценза ѝ за извършване на банкова дейност / преди назначаването на квестори, съответно акционерите с 5 на сто от капитала на банката да се призовават по реда на ГПК. В допълнение е предвидено изменение, с което съдът по несъстоятелността се задължава да изпрати препис от решението на посочените лица в деня на постановяване на решението за откриване на производство по несъстоятелност или най-късно на следващия работен ден. По-конкретно е предвидено следното:</p> <p><i>§ 1. В чл. 11 се правят следните изменения:</i></p> <p>.....</p> <p><i>2. В ал. 7 думата „банката“ се заменя с „лицата по ал. 3 и 4“.</i></p> <p><i>§ 3. В чл. 13, ал. 4 след думите „на фонда“ се поставя запетая и се добавя „на лицата по чл. 11, ал. 3 и 4“.</i></p>
Георги Христов (бивш изпълнителен директор в КТБ АД, един от жалбоподателите по делото КТБ срещу България)	Според г-н Георги Христов подходит и предложението за отпадане от правомощията на министъра на финансите е несериозен. Липсата на предвиден ред за следене от МФ на това как синдик на банка изпълнява своите задължения, очевидно е законодателна празнота, макар, че когато държавата е отпуснала държавен заем на	Не приема	Министърът на финансите е орган на изпълнителната власт и като такъв не следва да се намесва в производството по несъстоятелност на частно лице – банка, което се развива пред съд. Отпускането на заем на ФГВБ се развива извън производството по несъстоятелност, като заемът се обезпечава както със

<p>ФГВБ или пък е гарантирала с държавна гаранция такъм заем от ФГВБ, получен от ФГВБ, то наличието на икономически и правен интерес е вън от всякакво съмнение. Щом от 2015 г. насам липсва ред и правомощия на министъра на финансите - първо - очевидно в МФ никой досега нищо не е контролирал и анализирал, а второ - направете регламент - правомощия и персонал от компетентни лица, дайте законодателни предложения и създайте ред за упражняване на интересите на държавата в такива несъстоятелности.</p> <p>Дори и изтъканата „независимост“ на фонда, на органите по несъстоятелността - най-вече на синдиците и спесификите „на техния статут“ никак не дават основание МФ да се дезинтересира от тяхната работа, да спре да получава месечни отчети и да остави всичко в ръцете единствено на ФГВБ. Независимост не означава безконтролност. Поинтересувайте се колко сигнали лично аз съм подавал във ФГВБ и какви са мерките и проверките по тях, отговорете си и на въпроса редно ли е досегашния главен юрист (адвокат) на синдиците на КТБ-АД да става уж течен "началник" и хем методически да ги ръководи и контролира по същество, също така да представлява ФГВБ като основен кредитор. Тази двойнственост не е в полза на приложения подход, още повече, че при държавно гарантиран или държавно</p>	<p>средствата, възстановени в производството по несъстоятелност, така и с други средства и вземания на ФГВБ. Обръщаме внимание, че министърът на финансите никога не е имал правомощия да упражнява контрол върху дейността на ФГВБ. Подкрепяме изразеното становище, че „независимост не означава безконтролност“. В тази връзка обръщаме внимание на чл. 2, ал. 3 от Закона за гарантиране на влоговете в банките, съгласно който „Сметната палата упражнява контрол върху дейността на фонда“.</p>
--	---

	<p>финансиран ФГВБ, реално рискът е на държавата.</p> <p>Всъщност, по сегашната правна уредба, имайки предвид и направеното предложение - очевидно и досега никой от МФ не е контролирал нито ФГВБ, нито синдиците на КТБ-АД, просто сега и законодателно МФ иска да снеме отговорността си от такива производства, което е неправилно.</p>		
--	---	--	--